

■ Форум

**МАЛЫ БІЗНЕС
БУДЗЕ РУХАВІКОМ
ЭКАНОМІКІ?****Нацбанк плануе правесці чарговае даследаванне па ацэнцы фінансавай даступнасці**

Пра гэта стала вядома на адкрыцці рэгіянальнага форуму па даступе да фінансаў для Цэнтральнай, Усходняй Еўропы і краін СНД, які прайшоў у Мінску. «Мы зацікаўлены ў правядзенні яшчэ аднаго блока даследаванняў па пытанні даступу да фінансаў і фінансавай асветы», — сказаў намеснік старшыні праўлення Нацбанка Сяргей ДУБКОЎ.

«Думаю, мы таксама будзем абапірацца на метадалагічную дапамогу Альянса за фінансавую даступнасць, і спадзяюся, што працэс метадалагічнай і фінансавай дапамогі будзе працягвацца і далей», — падкрэсліў Сяргей Дубкоў. Канкрэтныя прапрацоўкі па гэтым пытанні ў рэгулятара ўжо ёсць: «Мы зацікаўлены ў тым, каб доступ да фінансаў забяспечваўся не толькі фізічным асобам, але і малому і сярэдняму бізнесу, таму што гэты сегмент можа выступіць рэальным драйверам развіцця нашай эканомікі».

Мерапрыемства можа адбыцца ўжо ў наступным годзе. «Мы правялі дастаткова сур'ёзнае даследаванне, звязанае з пашырэннем доступу да фінансаў, і хочам паглядзець, якога прагрэсу дасягнулі, — растлумачыў намеснік старшыні праўлення Нацбанка. — Гэты прагрэс будзе пацвярджацца канкрэтнымі лікавымі параметрамі. Адна справа — разважаць пра колькасць адкрытых пунктаў продажу банкаўскіх, фінансавых і іншых прадуктаў, а іншая — ацаніць аб'ём рынку, а таксама стаўленне спажыўца да якасці паслуг».

Нагадаем, што Нацбанк у 2011—2013 гадах рэалізаваў з Альянсам за фінансавую даступнасць першы праект міжнароднай тэхнічнай дапамогі за кошт вылучанага гранта «Ацэнка ступені доступу да фінансаў: развіццё абгрунтаванай палітыкі доступу да фінансаў у Беларусі». Бюджэт склаў больш за 275 тысяч еўра. Было праведзена комплекснае нацыянальнае даследаванне па ацэнцы фінансавай даступнасці ў краіне. У выніку атрыманы звесткі аб карыстанні фінансавымі паслугамі насельніцтвам і суб'ектамі малога прадпрыемства, пра давер насельніцтва да фінансавай сістэмы краіны і ўзровень фінансавай адукаванасці карыстальнікаў на розных тэрыторыях і гэтак далей.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.
kuletski@zviazda.by

**НАВАЛЬНИЦЫ
З АТЛАНТЫКІ****СЮРПРИЗ АД СОНЦА**

Эксперты ўпэўнены, што ў трэцяй дэкадзе чэрвеня назіралася самая магутная за апошнія 12 гадоў магнітная бура. Яна выклікала палярнае ззяненне, якое маглі назіраць жыхары розных краін свету. А саму буру справакаваў двайны выкід плазмы з боку сонечных плям. Яны праходзяць праз цэнтральную частку Сонца, а дзве плямы, самыя велізарныя, размешчаны вельмі блізка адна ад адной. Таму спакойны геамагнітны фон усталюецца на тэрыторыі планеты толькі яшчэ праз тыдзень — недзе ў пачатку ліпеня, калі гэтая група плям схваецца за краем сонечнага дыска.

Моцная і працяглая магнітная бура ў чэрвені ацэнываецца навукоўцамі як відавочная анамалія. Звычайна сонечныя плямы з'яўляюцца ў сакавіку-красавіку і верасні-кастрычніку. Папярэдняя бура, роўная цяперашняй па магутнасці, была зафіксавана апошні раз у кастрычніку 2003 года, а нешта падобнае ў чэрвені ў апошні раз назіралася ў 1991 годзе. Навукоўцы канстатуюць, што папярэдняя моцная магнітная бура ў 2003 годзе дэзарыентавала пералётных птушак. Вядома, што магнітнае поле Зямлі для іх з'яўляецца дакладным арыенцірам на вялікай вышыні палёту і ўначы. Тады фламінга, якія накіроўваліся ў Егіпет, з прычыны магнітнай буры заляцелі ў Новасібірскую вобласць.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Ці можа на мытні служыць ваўкасаб?

Студэнты чацвёртага курса факультэта мытнай справы Расійскай мытнай акадэміі цягам двух тыдняў будуць праходзіць практыку ў Дзяржаўным інстытуце павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі мытных органаў Рэспублікі Беларусь і на мытных нашых краінах.

У першую чаргу студэнты наведальні прадпрыемства «Белмытнасервіс» — найбуйнейшага лагістычнага аператара, і ведамасны Інстытут мытных органаў, дзе будучыя мытнікі пазнаёмілі з дзейнасцю лабараторыі навуцальнай устаноў і з асаблівасцямі падрыхтоўкі спецыялістаў-кінолагаў на кафедры кіналогіі.

Лекцыю па ўвядзенні ў службу вую кіналогію для студэнтаў правёў загадчык кафедры Яўген Кобеца, які

расказаў пра гісторыю паходжання сабак і магчымае выкарыстанне са службовымі мэтамі ваўкасабаў (помесі ваўка і сабакі). У практыкантаў была магчымаць убачыць новага гадаванца пітомніка — ваўчана Альфу. Пасля тэарэтычнай часткі лекцыі супрацоўнікі кіналагічнай службы правялі для студэнтаў паказальныя выступленні па дрэсіроўцы службовых сабак, пошуку зброі, наркотыкаў і аўтатранспарту і бытавых прадметаў, а таксама па пошуку наркатыхных рэчываў, схаваных на чалавеку.

Як распавялі ў прэс-службе Дзяржаўнага мытнага камітэта, у наступныя дні студэнты наведваюць Мінскую рэгіянальную мытню, Брэсцкую мытню, мытню «Мінск-2», транспартна-лагістычны цэнтр «Мінск-Белмытнасервіс-2».

Сяргей РАСОЛЬКА.
rs@zviazda.by

■ Сталічны час

ХТО НЕ ПАСПЕЎ, ТОЙ НЕ ПАТРАБУЕЦА...**На якія вакансіі ў Мінску ўладкавацца ўжо не атрымаецца**

Так званы «дэкрэт аб дармаедах» (дэкрэт Прэзідэнта №3 «Аб папярэджанні сацыяльнага ўтрыманства») зрабіў сапраўдную рэвалюцыю на сталічным рынку працы. Беспрацоўныя сталі займаць любыя вакансіі, абы толькі не плаціць прадугледжаны дакументам падатак. У выніку ўтварылася канкурэнцыя нават сярод нізкакваліфікаваных відаў працы, а па некаторых прафесіях работнікаў ужо налічваецца больш, чым трэба. Мы даведаліся, чым гэта пагражае, а таксама колькі вакансій засталася ў сталіцы, якія прафесіі самыя канкурэнтныя і якія заробкі прапануюць у гарадской службе занятасці.

Па словах начальніка ўпраўлення занятасці насельніцтва камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкома Таццяны КУДЗЕВІЧ, з пачатку года колькасць заявак ад працадаўцаў зменшылася ў 2,5 раза ў параўнанні з тым жа перыядам 2014-га. Калі з пачатку 2015 года ў базе звестак службы занятасці налічвалася амаль 8 тысяч вакансій, то за такі ж перыяд 2014-га гэтага лічба складала каля 20 тысяч.

Адметна, што самая вялікая канкурэнцыя назіраецца сярод станочнікаў дрэваапрацоўчых станкоў, грузчыкаў, вартаўнікаў, вадзіцеляў, ахоўнікаў, укладчыкаў-пакавальнікаў, складаўчыкоў. Разам з тым у сталіцы захоўваецца попыт і на прафесіі будаўнічага профілю: муляроў, тынкоўшчыкаў, маляроў, армаатуршчыкаў, абліцоўшчыкаў-плітачнікаў, цесляроў-бетоншчыкаў. А вось прыбіральшчыкаў памяшканняў, прадаўцоў, кухараў, кантраляроў-касіраў, слесараў-сантэхнікаў, мантажнікаў будаўнічых канструкцый, электрамонтэраў і аператараў сувязі не хапае.

Колькасць ахвотных уладкавацца дворнікам сярод мінчан павялічваецца асабліва хутка. Як адзначаюць спецыялісты, лішак жадаючых працаўладкавацца рабочымі па комплекс-

най уборцы (РКУ) можа спарадзіць некаторыя праблемы для жыллёвых службаў. На 1 студзеня 2015 года ў ЖЭС (ЖЭУ) Мінска налічвалася 1055 вакансій. Гэта значыць, у сярэднім у кожнай са 131 ЖЭС не хапала прыкладна 8 РКУ. Да красавіка колькасць вакансій паменшылася да 783, а на 1 чэрвеня заставаліся толькі 72 вакансіі, пра што наведамлі ў арганізацыі «Мінская гарадская жыллёвая гаспадарка» (МГЖГ).

Самая вялікая канкурэнцыя назіраецца сярод станочнікаў дрэваапрацоўчых станкоў, грузчыкаў, вартаўнікаў, вадзіцеляў, ахоўнікаў, укладчыкаў-пакавальнікаў, складаўчыкоў.

Як патлумачылі ў ЖРЭА Савецкага раёна, большасць РКУ выконваюць 1,5 нормы. Гэта значыць, паміж імі часткова размяроўваюцца наяўныя вакансіі. Напрыклад: у ЖЭС павінна быць 60 РКУ па штатным раскладзе, але фактычна працуюць 40 на 1,5 нормы. У выніку яны выконваюць неабходны аб'ём работ. Гэта дазваляе кожнаму зарабляць да 4 млн рублёў.

Пры выкананні 1 нормы не выходзіць і 3 млн. На такую зарплату пагодзяцца нямногія. Праблема ў тым, што ЖЭС абавязана паведамляць аб наяўных згодна са штатным раскладам вакансіях у раённы аддзел працаўладкавання і прымаць на працу накіраваных адтуль суіскальнікаў. Атрымліваецца, што жыллёвыя службы не адчуваюць неабходнасці быць цалкам укамплектаванымі РКУ. Калі ж гэта адбудзецца, існуе рызыка адтоку дворнікаў з прычыны нізкага заробку.

Паводле інфармацыі МГЖГ, сярэдняя заробная плата РКУ на 1 чэрвеня складала 3 млн 846 тыс. рублёў (з улікам таго, што большасць РКУ працуюць на 1,5 стаўкі).

Што да заробкаў па іншых вакансіях, то ў гарадской службе занятасці служачым прапануюць у сярэднім 4,9 млн рублёў, а рабочым — 4,4 млн рублёў. Кожная пятая вакансія нізкааплатная і з'яўляецца малапрывабнай для суіскальнікаў (да 3 млн рублёў у месяц). Аднак ёсць у базе звестак больш за сотню вакансій з заробкам, які перавышае 20 млн рублёў у месяц. У асноўным гэта пасады кіруючага звання: дырэктар, галоўны бухгалтар, камандзір паветранага судна, начальнік упраўлення.

Дворнікі, санітаркі, вартаўнікі могуць разлічваць на зарплату ад 2 да 3 млн рублёў у месяц, у той час як электрагазаваршчыкі і слесары механазборачных работ — да 13 млн, менеджары — да 15 млн, інжынеры — да 12 млн рублёў.

Дзівяна СЕРАДЗЮК.
seradzyuk@zviazda.by

■ Май на ўвазе!

СКІДВАЙЦЕ 50-РУБЛЁЎКІ!

Нацыянальны банк Беларусі нагадвае, што з 1 ліпеня спыняецца прыём банкнот наміналам 50 рублёў пры ўсіх відах плацяжоў усімі суб'ектамі гаспадарання, у тым ліку банкамі.

«З гэтай даты банкі і суб'екты гаспадарання спыняць выдачу названых банкнот фізічным асобам, у тым ліку і ў якасці рэшту. Пры гэтым прыём банкнот наміналам 50 рублёў банкамі ад суб'ектаў гаспадарання будзе весціся да 1 верасня 2015 года», — гавораць ва ўпраўленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў Нацбанка. Абмен банкнот наміналам 50 рублёў можна будзе выканаць без абмежаванняў і без спаганання камісійнага ўзнагароджання ў любой суме, кратнай 100 рублям: у перыяд з 1 ліпеня па 31 снежня 2015 года ўключна — у Нацыянальным банку і банках краіны; у перыяд з 1 студзеня па 30 чэрвеня 2016 года ўключна — у Нацбанку. З 1 ліпеня 2016 банкноты наміналам 50 рублёў будуць выключаныя са звароту і лічыцца несапраўднымі.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ. kuletski@zviazda.by

■ Крымінал. Здарэнні

ЧУЖОЕ НЕ АШЧАСЛІВІЦЬ

Жыхарка Гродна знайшла банкаўскую пластыкавую картку, аднак вырашыла не вяртаць яе ўладальніку.

З гэтай карткай 48-гадовая жанчына накіравалася... па крамах і кіёсках, дзе на працягу чатырох дзён разлічалася за пакупкі чужымі грашыма. Увогуле яна «пазчыла» з рахунку больш за паўмільёна рублёў, пакуль уладальнік карткі, работнік аднаго з гродзенскіх прадпрыемстваў, не заўважыў прапажу. Пасля чаго супрацоўнікі Кастрычніцкага РАУС г. Гродна аператыўна раскрылі злачынства. У дачыненні да жанчыны завялі крымінальную справу. За крадзеж шліхам выкарыстання камп'ютарнай тэхнікі яна можа пазбавіцца волі на пяць гадоў.

Барыс ПРАКОПЧЫК. prakopchik@zviazda.by

ХАЦЕЎ ЗАПЯЧЫ КУРЫЦУ...

У Мінскім раёне мужчына ўпаў у вогнішча.

У аддзяленне апэкавай рэанімацыі шпіталізавалі мужчыну 1941 года нараджэння, мінчана. Паводле слоў сына пацыярплага, ранкам яго бацька пайшоў у лод каля вёскі Новы Двор, каб прыгатаваць на вогнішчы курыцу. Развёўшы агонь, мужчына вырашыў яшчэ падсараць дроў і падкінуць іх у полымя, спатыкнуўся і ўпаў у вогнішча. У выніку ён атрымаў тэрмічныя апёкі твару, тулава, рук першай-трэцяй ступеняў 56% цела. А выратавальнікі-пажарныя нагадваюць у чарговы раз: будзьце пільнымі з агнём. У перыяд забароны на наведванне лясоў штраф за парушэнне забандаўства аб пажарнай бяспецы можа складаць да 25 базавых велічыня.

Сяргей РАСОЛЬКА. sr@zviazda.by